

**CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE**

7 octobre 2003

SESSION EXTRAORDINAIRE 2003

PROPOSITION DE LOI**rétablissant l'article 20 des lois sur
le Conseil d'État, coordonnées
le 12 janvier 1973**(déposée par MM. Olivier Maingain,
Daniel Bacquelaine, Eric Libert
et Mme Martine Payfa)**BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS**

7 oktober 2003

BUITENGEWONE ZITTING 2003

WETSVOORSTEL**tot herstel van artikel 20 van de wetten op
de Raad van State, gecoördineerd op
12 januari 1973**(ingediend door de heren Olivier Maingain,
Daniel Bacquelaine, Eric Libert
en mevrouw Martine Payfa)**RÉSUMÉ**

Parce que les citoyens ont droit, au nom du principe général de la sécurité juridique, à ce que les situations légalement acquises ne soient pas remises en cause, la présente proposition de loi vise à imposer la publicité des recours en annulation intentés à l'encontre d'actes administratifs devant le Conseil d'État, afin d'éviter que d'autres actes administratifs créateurs de droits ou d'obligations à l'égard des citoyens ne s'y fondent.

SAMENVATTING

Volgens het algemeen beginsel van de rechtszekerheid verwachten de burgers geredelijk dat wettelijk tot stand gekomen regelingen niet ongedaan worden gemaakt. Daarom strekt dit wetsvoorstel ertoe de bekendmaking van de beroepen tot nietigverklaring die bij de Raad van State tegen administratieve handelingen worden ingesteld, verplicht te maken; aldus kan worden voorkomen dat andere administratieve handelingen die voor die burgers rechten en verplichtingen met zich brengen, erop worden gestoeld.

<i>cdH</i>	: <i>Centre démocrate Humaniste</i>
<i>CD&V</i>	: <i>Christen-Democratisch en Vlaams</i>
<i>ECOLO</i>	: <i>Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales</i>
<i>FN</i>	: <i>Front National</i>
<i>MR</i>	: <i>Mouvement Réformateur</i>
<i>NVA</i>	: <i>Nieuw - Vlaams Alliantie</i>
<i>PS</i>	: <i>Parti socialiste</i>
<i>SP.a - SPIRIT</i>	: <i>Socialistische Partij Anders - Sociaal progressief internationaal, regionalistisch integraal democratisch toekomstgericht.</i>
<i>VLAAMS BLOK</i>	: <i>Vlaams Blok</i>
<i>VLD</i>	: <i>Vlaamse Liberalen en Democraten</i>

<i>Afkortingen bij de nummering van de publicaties :</i>		<i>Abréviations dans la numérotation des publications :</i>	
<i>DOC 50 0000/000 :</i>	<i>Parlementair document van de 50e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer</i>	<i>DOC 50 0000/000 :</i>	<i>Document parlementaire de la 50e législature, suivi du n° de base et du n° consécutif</i>
<i>QRVA :</i>	<i>Schriftelijke Vragen en Antwoorden</i>	<i>QRVA :</i>	<i>Questions et Réponses écrites</i>
<i>CRIV :</i>	<i>Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaald beknopt verslag van de toespraken (op wit papier, bevat ook de bijlagen)</i>	<i>CRIV :</i>	<i>Compte Rendu Intégral, avec à gauche, le compte rendu intégral et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (sur papier blanc, avec les annexes)</i>
<i>CRIV :</i>	<i>Voorlopige versie van het Integraal Verslag (op groen papier)</i>	<i>CRIV :</i>	<i>Version Provisoire du Compte Rendu intégral (sur papier vert)</i>
<i>CRABV :</i>	<i>Beknopt Verslag (op blauw papier)</i>	<i>CRABV :</i>	<i>Compte Rendu Analytique (sur papier bleu)</i>
<i>PLEN :</i>	<i>Plenum (witte kaft)</i>	<i>PLEN :</i>	<i>Séance plénière (couverture blanche)</i>
<i>COM :</i>	<i>Commissievergadering (beige kaft)</i>	<i>COM :</i>	<i>Réunion de commission (couverture beige)</i>

<i>Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers</i> <i>Publications officielles éditées par la Chambre des représentants</i> <i>Bestellingen :</i> <i>Natieplein 2</i> <i>1008 Brussel</i> <i>Tel. : 02/ 549 81 60</i> <i>Fax : 02/549 82 74</i> <i>www.deKamer.be</i> <i>e-mail : publicaties@deKamer.be</i>	<i>Commandes :</i> <i>Place de la Nation 2</i> <i>1008 Bruxelles</i> <i>Tél. : 02/ 549 81 60</i> <i>Fax : 02/549 82 74</i> <i>www.laChambre.be</i> <i>e-mail : publications@laChambre.be</i>
--	---

DEVELOPPEMENTS

MESDAMES, MESSIEURS,

La présente proposition de loi reprend le texte de la proposition de loi DOC 50 2090/001.

Un acte administratif, tout particulièrement un règlement, est, dès son entrée en vigueur, susceptible de servir de support à d'autres actes administratifs. Or, l'annulation d'un tel règlement entraîne la plupart du temps l'illégalité des actes qui s'y fondent.

Ainsi, en cas de recours en annulation et en l'absence de recours en suspension de l'exécution du règlement devant le Conseil d'État, l'autorité administrative chargée de son exécution peut décider de s'en abstenir et d'attendre que le Conseil d'État ait statué. Les effets secondaires de l'annulation sont dès lors très limités. Mais le plus souvent, l'administration met immédiatement en exécution l'acte contesté, notamment par ignorance quant à l'existence du recours. En effet, il arrive fréquemment que le recours contre un acte soit traité par une autorité ou un service administratif autre que celui chargé de son exécution.

L'annulation du premier acte faisant perdre aux subséquents une condition essentielle à leur validité ou leur fondement légal, leur annulation devient un moyen d'ordre public qui peut être soulevé d'office.¹

Afin d'expliquer la prise de décisions administratives sur la base d'un acte ou d'un règlement contesté et ultérieurement annulé, le conseiller d'État Michel Leroy, chargé de cours à l'Université Libre de Bruxelles, pointe, notamment, le défaut de publicité officielle des recours au Conseil d'État².

Dès lors, il serait souhaitable de donner automatiquement une publicité à l'objet des recours en annulation devant le Conseil d'État introduits contre des actes réglementaires, à l'instar de la publicité prévue par l'article 7 de l'arrêté royal du 5 décembre 1991 (*Moniteur belge*, 14 janvier 1992) pour ce qui concerne les recours en suspension des actes réglementaires devant le Conseil d'État, sous la forme d'avis publiés au

¹ C.E., arrêt n°9737, 27 novembre 1962, *Vantuyckom*.

² M. LEROY, *Contentieux administratif*, 2ème éd., Bruylant, Bruxelles, 2000, pp. 639-640.

TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

Dit wetsvoorstel neemt de tekst over van wetsvoorstel DOC 50 2090/001.

Een administratieve handeling, meer bepaald een règlement, kan, van zodra ze in werking treedt, dienen als grondslag voor andere administratieve handelingen. De vernietiging van een dergelijk règlement houdt echter meestal de onwettigheid van de erop gebaseerde akten in.

Zo kan bij een beroep tot nietigverklaring en het ontbreken van een vordering tot schorsing van de tenuitvoerlegging van het règlement bij de Raad van State de met de uitvoering belaste administratieve overheid beslissen hiervan af te zien en te wachten tot de Raad van State uitspraak heeft gedaan. De neveneffecten van de vernietiging zijn derhalve heel beperkt. Meestal geeft de administratie echter onmiddellijk uitvoering aan de betwiste akte, precies omdat zij van het beroep niet op de hoogte is. Het komt immers vaak voor dat het beroep tegen een akte door een andere administratieve overheid of dienst wordt behandeld dan die welke met de uitvoering ervan belast is.

Aangezien de vernietiging van de eerste akte aan de daaropvolgende handelingen een essentiële voorwaarde voor hun geldigheid of rechtsgrond ontnemt, wordt de vernietiging ervan een middel van openbare orde dat van ambtswege kan worden ingesteld¹.

Om de administratieve besluitvorming op grond van een betwiste akte of een betwist règlement waarop later een vernietiging volgt uit te leggen, wijst staatsraad Michel Leroy, docent aan de *Université Libre de Bruxelles*, precies op het ontbreken van de officiële bekendmaking van de beroepen bij de Raad van State².

Daarom zou het wenselijk zijn het onderwerp van het beroep tot nietigverklaring bij de Raad van State tegen reglementaire handelingen automatisch bekend te maken. Aldus wordt het voorbeeld gevolgd van de bekendmaking ingevolge artikel 7 van het koninklijk besluit van 5 december 1991 (*Belgisch Staatsblad*, 14 januari 1992) wat de vorderingen tot schorsing van reglementen bij de Raad van State betreft, in de vorm

¹ R.v.S., arrest 9.737, 27 november 1962, *Vantuyckom*.

² M. LEROY, *Contentieux administratif*, 2e druk, Bruylant, Brussel, 2000, blz. 639-940.

Moniteur belge, et de ce que prévoit l'article 74 de la loi spéciale du 6 janvier 1989 sur la Cour d'arbitrage (*Moniteur belge*, 7 janvier 1989) à l'égard des recours devant la Cour d'arbitrage, qui impose la publication d'avis au *Moniteur belge* mentionnant l'auteur et l'objet des recours en annulation et des questions préjudicielles n'ayant pas été jugés manifestement irrecevables, non fondés ou sans objet.

Olivier MAINGAIN (MR)
Daniel BACQUELAINE (MR)
Eric LIBERT (MR)
Martine PAYFA (MR)

PROPOSITION DE LOI

Article 1er

La présente loi règle une matière visée à l'article 77 de la Constitution.

Art. 2

L'article 20 des lois sur le Conseil d'État, coordonnées le 12 janvier 1973, abrogé par la loi du 24 mars 1994, est rétabli dans la rédaction suivante:

«Art. 20. — Lorsque le Conseil d'État est saisi d'un recours en annulation d'un acte réglementaire, le greffier en chef fait publier au *Moniteur belge*, en français, en néerlandais et en allemand, un avis indiquant notamment l'auteur et l'objet du recours en annulation.»

12 juin 2003

Olivier MAINGAIN (MR)
Daniel BACQUELAINE (MR)
Eric LIBERT (MR)
Martine PAYFA (MR)

van in het *Belgisch Staatsblad* bekendgemaakte berichten, en ingevolge artikel 74 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof (*Belgisch Staatsblad*, 7 januari 1989) wat de beroepen bij het Arbitragehof betreft, in de vorm van een bericht in het *Belgisch Staatsblad*. In die berichten worden de indiener en het onderwerp aangegeven van het beroep tot nietigverklaring of van de prejudiciële vraag, die klaarblijkelijk niet onontvankelijk, ongegrond of zonder voorwerp zijn bevonden.

WETSVOORSTEL

Artikel 1

Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 77 van de Grondwet.

Art. 2

Artikel 20 van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, opgeheven bij de wet van 24 maart 1994, wordt hersteld in de volgende lezing:

«Art. 20. — Wanneer de Raad van State wordt geadieerd inzake een beroep tot nietigverklaring van een reglementaire handeling, doet de hoofdgriffier in het *Belgisch Staatsblad* in het Nederlands, het Frans en het Duits een bericht bekendmaken dat met name de indiener en het onderwerp van het beroep tot nietigverklaring vermeldt.»

12 juni 2003